

kasztás helye.)

gének arcképe.
phie de sa femme.

Az útlevel birtokosának aláírása. — *Signature du titulaire.*

József Arta

Feleségének aláírása. — *Signature de sa femme.*

Az útlevel kiállító hatóság
aláírása:

*Signature de l'autorité deliv-
rant le passeport:*

[Handwritten signature in blue ink]

ny. kir. rendőrtörzsos

JUHÁSZ FERENC

Kozmosz-gyűjtemény sejtelemvirág

J. A. 100.

Mondanám tízszer,
mondanám százszor,
mondanám ezerszer,
mondanám tízezerszer,
mondanám százezerszer,
mondanám milliószor,
hogy mennyire szeretlek!
Hogy szeretlek és sose láttalak.

Fény-alak, gyász-alak, köd-alak, úr-alak,
hit és bánat-salak,
bűntudat csoda-vak.
Könny a nagy fekete kalap alatt.

Eltört hit-ág, zűrzavar-tisztaság.
Pontos tudat, szigorú pusztaság,
világszerkezet édes ifjúság
bajuszos temetője,
ménések, kondák, nyájak és csordák zöld legelője,
behavazott szikrázó fénytörés-lepedője.

De sose láttalak!

Csak sírod volt,
csak kicsi, elkoszlott sírod volt
vezeklésem, bűnöm és szerelmem
elhagyott temető-oltára mindig,
csak pici proletár-sírod a Kerepesi Temetőben.

Átkoztak is érte
és büntettek is érte,
amiért kínomban
kimondtam
hogy hol vagy:
disznóöléskor bőrről lekapart szőr-csomók:
mint egymilliárd fekete pók kazla,
száraz, kiégett fű-csomagok,
penészes fekete falevél-érszitalapok,
kapilláris-hátú síkmozaik-falevelek,
rothadt és tört tüskés virágszárak,
virág-halsontvázak,
barna madárcsontváz-kórók,
rozsdakút konzervdobozok,
levágott-nyakú olajos-flakonok,
zöld vízpenész puha-pénzű befőttesüvegek,
gyúrt sárga penész kötelek
alatt,
s a síron lepkemoly,
hangyalánc-kitinuborkacsorda,
csapokkal és övekkel összehorgolt vonaglás-horda,
vonulás-érszál,
mint egy végtelen kihullott barna asszonyi hajszál,
feketemozaikos vérzománc-pajzs temető-bogár,
vakondtúrás földmorzsa szürke tevepúp,
sírmélyi tevecsorda lélegzőpúp-kútja,
meg a szalmaszöcske
rózsaszírom-hártyaszárnya,
lila hátpöttye, veseszemén lila pöttye:
az ikrás látó-vesén,
combpöttye, potrohpöttye, az ibolya-fény,
s az egész sír-lukon:
a korhadék-zátonyon
a lassú szélben ringó, rezgő, lobogó
fönnakadt pókháló-hajó.

S lent te a nyirkos földsúly-ködben
a reszkető óriás pókháló-hajó,
a pókfonál csipkekastély-hajó
alatt: fekete könnyem.

Pedig csak a földben.

*Meg a mindenség-illatú,
mindenség tűzdübörgés-szövésű könyvben.*

*Minden,
amit magammá hittem
verseidben.*

*Szívedben megfürösztem sorsomat.
Szívemben megfürösztem sorsodat.*

*Szívedben fölemészttem sorsomat.
Szívemben megemészttem sorsodat.*

*A Kozmoszban,
mint egy madárbögyben,
mint egy tehén-előgyomorban.*

Nem visztek könnyen!

*Hányszor gondoltam Gyönyörű Vad,
hogyha élnél:
megkeresném nyitott ajkadat,
hogy szádba leheljem a forró reményt,
belső éjedbe a kinti csodafényt,
ahogy az öntudatlant szájjal lélegeztetik,
a szó-megálltat vasalós árammal ütik,
hisz önmagadba hullva árvább vagy az éjnél,
hiszen még nem vagy éjfél,
csak merev, dermedt halál-kőtudat.
Ne hagyd magad!*

*De hát nem vagy,
hiszen örök vagy,
mint a sohase-múló világegyetem.
Az örökös lét-türelem, létezés-gyötrelem.*

*Hogyha testeddel élnél
szemedbe mondanám*

*hűségem, mint a szerelmesek teszik,
pupilládba folytatnám forrás-küldeményem,
habzás-kevély tajték-küldeményem,
szájadba csurgatnám hit-édességem,
mint a meleg édes nyálat.
Dehát csak sírhatok utánad.*

*Mert mi jutott neked?
Az ihlet, a düh, a láz, az áldás, a belső-kigyómarás,
a jövő-kifosztás, mint a méhkaparás.
Halál-küret
élet-szüret?
A kényszer, a képzet, a klasszikus ének,
meg a városszéli, város-belső, falu-szegények,
meg a zűrzavar-szerkezet kiigazítása,
az úri társadalom-kása,
te Szorongás-Virág,
kétszer eltört Hit-ág,
kényszerképzetekből üldözés-félelem,
a velem-vagy-nem-vagy velem
te Alig-győzelem
Mindig-győzelem.*

*Vers-létezőid szikráztak merészen
mint a valóság-gömbblátó látomás-dülledésben
a szivárvány-csönd barna-pázsit légyszem.*

*Szikrázik a végzet világegyetem-egészen,
mint a napfényben a morzsa-kazetta-gömb légyszem.*

*Ki vagy te?
Ki voltál?
Öröküdvösség-tál.
A Kozmosz Grálkelyhe örök habzás-ének,
Tündérek, angyalok, tünemények
szív-pokla, szenvedés-bozsgás,
zsúfolásig-tömött nyafogás-szenvedélyek
üvegtemető-pokoljég nyüzsgés-öble,
a szív-belső kamráiban a hárfák között,
mintha egy óriás befőttesüvegben*

százmilliárd szűnyog egymásba kavarodva sír,
hárttyásan, csáptollasan, kristálybab-szemekkel,
föltekert szívóka ajakalsó-ormányosan,
te barnával kitömött üvegtemető
akiben fuldoklik a bűn-teremtő
Elképzelt Hazug Éden,
üvegfalig kövéren,
míntha levágott asszonyhajjal lenne a befőttesüveg kitömve,
hajgombócok hömpölyögnek kitinesen zörögve és csörögve,
s köztük a kardok: két kitépett libatoll.
A belső uszonyok.

Ó, te Megváltó Hit, Vereség, Értelem!
Te csatavesztes Győzelem-Türelem!

Szavad nem vált súlypiheköddé.
A világegyetem-gyász kozmikus fénye,
a világegyetem-gyász fényszövetség-reménye,
az úrhideg sötét örök fényvirág-gyűjteménye
voltál és vagy mindörökké.
Fény,
kozmosz-gyűjtemény sejtelemvirág,
lét-szegény
élet-szomjúság, sivár vágy-szomjúság,
kopár rózsaaág,
kőrózsa-toronyifjúság
te világból világ,
te világban világ.

Lángtiszta Láng.
Szigorú Rózsaszegélyű, Rózsaszíromhús-peremélű
Láng,
hiszen Világ.
Isten tág szájöblében
végtelen-tűz örvénycsiga-Éden:
gyönyörű kozmosz-gyűjtemény sejtelemvirág.

Bevallom Édes Szomorú Éden:
lebegtem szívedben,

*mint a magzat az anyaméhben,
forogtam, rúgtam, rózsza-ragyogtam,
pirosan mosolyogtam,
hüvelykujjam szopva kuporogtam,
vizeltem
és méh-vizedet ittam,
tebenned
védelmed
voltam
és nyitott szemekkel néztem a szív-hason át,
mint gyermek a világító anyahason,
a magzatvízzel telt légyszem-dülledt hason,
mintha kristálydinnyébe ültem volna:
várva a csillagra, a napra, a holdra
és boldog voltam abban
az anyahas-kristályanyagban
és szíved tenyereddel simítva szóltál,
kristályváram és védelmem voltál,
mint a petróleumlámpa-üvegcilinder
forró üvegekéménnyel védted lángomat,
hisz benned ültem
a puha zselékristályban a csöndet hegedültem,
s úgy néztem a sárga dinnye-kristályon át
hogymilyen a világ,
a kinti világ,
hiszen gonosz is, meg jó is,
képzelt is, meg való is,
üt és simogat, háton-lapogat
óriás rózsaléc-vonalszerkezet tenyerével,
te, véredből vérem,
szerencsétlen szemérem
akiben voltam, s akiben vagy,
fömláldozó és áldozat
aki egy voltál nemzésed hitével:
világra-értem szívedben,
hogyalatad megszülessek,
kezdetből végzet lehessek,
ember-kezdeményből ember,
rizsszemnyi kezdetből, aminek bal alsó kezdet-csücskén
már a szív dobog:*

160-at ver, hisz tudja érni fog,
s legyen a nemző-csókból ember,
mindig Augusztus és sose December,
mindig tavasz és sohase tél,
ember, aki él, teremt, temet, öl, büntet és ítél,
hogy folytassam a lét-lényeget
akit a valóság tobzódva gyűlöl és szeret,
lehessek másik világ:
ahogy a faágból kinő a faág
s azon a zöld mézgyertya rügy,
zöld erezet-síktollas zöld levél, habcsésze csillag-virág.

Szív, ne ásíts még, le ne feküdj!

Szükséged van a fényre!

Ébren, élve.
Nem halottan,
mint a halál a halottban.

Tudod
halott:
mosónő volt az én anyám is.
Előtte cselédlány, zsákgyári munkás,
malterosláda-cipelő napszámos a kőműveseknél.
Amikor benne laktam,
vért tőle kaptam
hasa akkora volt, mint egy óriás
sáskapotroh, pókpotroh,
szinte a földig ért
a szeméremszőrzet fölötti magzattűz hasbőr-buborék
s görnyedten emelte
izzadtan, nyögve, a nehéz gőzben elkeveredve
a nagy sárga, fadugós mosóteknőt a bakra,
a forró vízzel telt cinvödröt a cementpadlót mezítláb tapogatva
súly-lágyan,
mint akiben világít az áram.
Benne éltem
amit tett értem.
S most már hiába kérdem:

*nem felel, csönd-válaszol a sírmélyi rózsamagányban
az Idő Adósa,
a Rózsa, a Rózsa, a Rózsa!
Mert csodatűz rózsakert volt
a most már csontváz-koponya mélység.*

Nehezebb, mint a szegénység.

*S én is gyúrtam a habos, lúgköves vízben a vásznat,
ha hétköznap volt, ha vasárnap,
s a gőzölgő, bugyborékozó rézüstben
kavartam hatalmas fakanállal
a fortyogó vízben a szennyes köpenyeket, törülközőket,
venyigét törtem a lángoló üst-barlangba,
amin füstölt, hólyagzott a köpésnyál páraláz habja,
kékitőztem, teregettem, időm temettem,
s közben az udvarra futottam,
angyalok szárnyából volt a talpam,
s nyaltam az orgonaágról a derszórhernyó telet, mint havat az őzek,
s ettem a növényi fehér csipkehab-palacsinta
bodzavirágot, fény-szíveket haraptam,
s lecsípve ettem a zöld mályvalevél ér-ágas hónaljából
a pici, kerek
mályvakenyeret,
a zöld hónalj-árny vesét.*

S kukorékolt a zománc-szivárványkakas, meghágta új kedvesét.

*S a Tópart utcai sárban,
hidegláz záporában,
apám hóvihar angyalvihogásban
ment hajnalonta munkába Budapestre:
fekete gumikalucsniban,
szürke, gombos posztókamásniban:
cúgoscipőjét védő rovarpáncéllal fedve,
s jött haza részegen minden este,
mert behorpadt lapos bal-háta olyan volt,
mint a sárgán fogyó hold,
fénylett, mintha zöld falevelet ragasztanak,
hátgödrébe tapasztanak,*

*egy kagylóhéj-belső gyöngytál-üregébe.
Pedig ő volt a béke
és mi a rettegés,
a halálfélelem, a balta-védelem,
fájt neki, mint a titkolt szerelem
és tudta és mégse hitte
hogy a földmély-úrbe vitte
a nagyfröccs, meg a rex!
Ó, te nyúlánkan görbe embertest-fűszál,
szőkeszép, szeplőpettyes galambszárny:
munkás-Szent Ferenc!*

*Ó, te Fiú!
hát mi jutott neked?
A bárányhimlős, láz-részeg néma úr,
a megrugdosás kívül-belül,
meg életszigorú, tisztaság-szomorú éneked!
Mindig köszörült kés és sose koszorú.
Halál-köszörű,
árnyékos derű.
Látomás-selymű mámor
az anyag-gyász világból.*

*Mi jutott neked?
A Minden!
A Semmi!
A vágy a vonat alá menni.
Sín-ágyon feküdni.
Csókolni és nem üzekedni.
Mennyei lépésmézet enni:
kiszopogatni a viaszcellák sárga
puttonyaiból az édes túlvilágot.
A hűtlenség-hűség, a képzelt szerelem,
meg a téli sírverem.
Mindenféle vágy-keverék
világsorskerék
szívörvényel valahová hazamenni.
Apró konyhaszekrényajtó fejfa Szárszón a temetőben.
És fekete varjak a hó-üreg fehér hullásmezőben,
gubancos fű,*

*fagy-jég gombostű
alatt,
mint vak
disznószórpúpok, göndör szőr-csókok a hajnali disznóvérben
disznóöléskor a baromfiudvaron,
mikor égő gyémántkupola a hajnali ég
és néma a megölt barom.*

*Ó, te Föltámadott Összetört!
Hisz úgy verték szíved széjjel
közöny-eréllyel, gyűlölet-veszélyel,
mint a barbárok kalapáccsal a márványszobrokat,
a márványpéniszeket, márványheréket, légyszemként
dagadt márványmelleket, márványkarokat,
márványkezeket, márványorrokot, márványkarokat,
mint az ostobák vasdoronggal a cseppkőbarlang
cseppkőbozontját, cseppkő-páfrányait:
a márványcsipke-legyezőket.
Ó, te bonyolult kristállyá gyötört
világ-hajnala Kőd,
hányszor mentem én is szegényen
a külvárosi éjben,
amikor gyárba jártam,
éjjeli műszakban: pamutfonodába,
sose jóllakottan, de félig-éhesen,
mindig-fáradtan, mindig-szerelmesen,
mentem a zúgó, lüktető gyár felé,
amely az éjsötét méhében világított,
sárgán és sejtesen fehéren ragyogott,
mint egy titáni befőttesüveg
lépesméz
ha a napsütésben rád visszanéz,
menten rozsdás fűkócok, olajos kövek, sínek,
olaj-varangyhát talpfák, ökölnyi vascavarok:
szorító-anyák, titkos huzalok között,
mint aki a Holdba költözött,
a szikkadt és tüskés fekete réten,
amely, mint a fekete ravatal-bársonykendő,
oly fekete volt, hogy szinte lila volt,
mint a Nagypénteki koponyás koporsó-takaró*

gyermekségem sárga templom-kristályában
és fű voltam a fűben és kő voltam a kőben
és száraz bozót voltam a tű-szövevény száraz bozótban,
s az útmenti fekete fenyőfaszál-villanyoszlopok
kúphegy-alatti vascsukló-ívein
a fehérhasú zöldzománc lámpatányér
himbálódzott nyikorogva a sziszegéspihe nyári-téli szélben,
mint szűzlányban a kellető szemérem,
s a lámpatányér arany-bibéje
aranykúpot ontott az éjbe,
ahogy a fénybibe
néz a fekete semmibe:
az izzáshólyag-villanykörte
aranyával a feketét fehérre gyötörte,
fehér-gúllákra pettyezte az éjt,
mintha fekete óriásrovar ont kúppá millió petét,
s lent a lángos-forró fényben
harmatpont-hálóba csomagolva,
harmatpontokkal beragyogva,
mintha celofánba lenne csomagolva,
hajszáleres zöldvályú-fűlevélen,
a kúpmélye, fény-alja korongfehérben
dermedt a barnabuzogány-csápos bársonylepke,
mint a halál hímzett harmatszakra leple,
fején harmatpont-víz-drótváz védősisak,
s egy fűszál szártövén a dagadt sündisznócska-pók,
mint halott nő mellkasán az emlő-diók,
még fehéringbe-öltöztetés előtt,
felboncolás után, összevarrás előtt,
mint halott zöldszáraz fogain a büdös búcsúcsók
s hátszemei kis vulkán sorok,
mint nyolc gyémántpúp bibircsók
föllángolt hátdomb szórkoszorúiból szitarács-kazettáival.

S ha nagyobb szél jött:
a zöld lámpaernyő
tántorogva fölszeletelte
a csillagláz-könyörtelen éjszakát,
ami rámlehelte az úr szagát,
forgott függőlegesen,

szélszagú csigaház-véresen,
fölvágta, mint nagykés a hal sárga hasát
kimutatta az éj belső szerveit, halhólyagát,
szálka-nádasát, szálka-esernyőkkel bélelt húsát,
fölvágta sötétség-vonalakra,
fényvonalakra,
éjcikkelyekre,
féncikkelyekre,
háromszög-szeletekre,
fekete kúpokra,
fehér piramisokra,
forgásrózsa szírompikkelyekre,
fémforgács-csavarmenetekre,
összeforrt fekete-fehér csavarokra,
égitestekre és temető-kőlapokra,
mint a hüvelyk és mutatóujjal
az élén megpörgetett
rézfillér
az éjszakai lámpafényes konyhaasztalon.
A rézrózsaforgás. Víz és Kenyér.

*S lett az éj fényforgás rózsaszorgalom.
S lett az éj árnyforgács rózsaszírom-halom.*

*S maradt a gond, a rózsagond,
mert azért játszott aki játszott,
hogy ismerje az üdvözítő jászolt.
S jobb ha játszva hallgat, mint amit kimond.*

*És körül a sáros,
kőkazetta-síkszemű,
üvegkazetta függőleges szemű,
reggeltelen idejű
elevenek temetője,
kődoboz-tégladoboz-betondoboz szürke-kék
halmazsötétség,
ezer kémény-csápú
rovarhalmaz kitin kétség
szikkadt külváros,
s a sínpárok végén a harmonikásan*

*behúzott rombuszcsápú villamosok álltak,
mint behúnyt-szemű világos sötétség,
mint a barnán számozott, gyász-szalag-csíkos sárga darazsak.*

*És nyögött, aki fölébredt,
vagy szerelmesen asszonyába tévedt.*

*És bögyükben nem gyártottak mézet
se a csillagok, se a méhek.*

*Csak a csavargó-vagány
városszéli árnydzsungel táj-magány.
Szív-magány.*

*Meg az embertelen félelem.
S az ellenőrzött türelem.*

*Most tél van, amikor e verset írom.
És a hó ernyője nagy.
Kesztyűtlen ujjaim a kerítésvasra ragadnak.
Kesztyűtlen kezem a hólapátra fagy.
Meztelen ujjaimon a fagy-szél rózsacsókjai virradnak.
És fehér a szél, fehérek a hajnalig fény-öklendő csillagok.
És szögek, sziklák, üveglapok!*